

Teza: zakaz reformationis in peius

W przypadku, gdy odwołanie wniósł wyłącznie obwiniony, konsekwencje takiego stanu rzeczy są daleko idące, z uwagi na brzmienie art. 434, 455 a także 443 k.p.k. (zakaz reformationis in peius) w zw. z art. 70¹ ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt Wo-134/18

ORZECZENIE

z dnia 23 listopada 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędziowie:

Protokolant:

SWSD Dorota Szubielska /sprawozdawca/ SWSD Elżbieta Gajda-Krynicka

SWSD Rafał Ziemiński Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Sławomira Pilipca

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 listopada 2018 r. odwołania z dnia 11.06.2018 r. wniesionego przez obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Katowicach z dnia 17 kwietnia 2018 r. sygn. akt D 51/X/18 uznającego radcę prawnego Z. K. winnym popełnienia zarzucanych mu deliktów dyscyplinarnych z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego:

1. uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu OIRP w Katowicach do ponownego rozpoznania,

2. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego w wysokości 1.000,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc) pozostawia Sądowi I instancji.

UZASADNIENIE

OSD OIRP w Katowicach orzeczeniem z dnia 17 kwietnia 2018 r. uznał radcę prawnego Z. K. winnym tego, że:

1.

działając w Cieszynie w okresie od dnia 20 lutego 2016 r. do dnia 18 grudnia 2016 r. używając adresu e-mailowego: kancelaria.klimczyk@2com.pl we-mailach przesłanych w dniach: 11.04.2016 r., 22.04.2016 r., 18.07.2016 r., 21.07.2016 r., 25.07.2016 r., 16.09.2016 r., 21.09.2016 r. i 18.12.2016 r. przesłanych na adres e-mailowy: kamil.sikora@natema t.pl, anna.dryjanska@natema t.pl, krzysztof.majak@natemat.pl, katarzyna.zuchowicz@natemat.pl, użył zwrotów obraźliwych, wulgarnych, nie licujących z godnością zawodu radcy prawnego, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982-r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 1870 ze zm.) wymierzył mu karę zakazu wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 3 lat (trzech lat) i na podstawie art. 65 ust. 2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych zakaz sprawowania patronatu na czas 10 lat (dziesięciu lat).

2.

obciążył obwinionego r.pr. Z. K. kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 1.235,80 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści pięć złotych 80/100).

Odwołanie od orzeczenia wniósł obwiniony, który domagał się:

1.

uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Katowicach - gdyż w sposób oczywisty zostało naruszone przez organ orzekający I instancji jego prawo do obrony, składania wniosków dowodowych, wyjaśnień uzupełniających i pytań oraz upublicznienia, przez udział mediów, postępowania dyscyplinarnego /obraza art. 357 kpk przez przyjęcie, iż to tzw. media mają wyłączne prawo do zgłoszenia wniosku o upublicznienie rozprawy/, obrazę treści art. 64 ust. 1 pkt 4 Ustawy o radcach prawnych przez jednostronne przyjęcie popełnienia deliktu nie będącego przestępstwem czy też nie podlegającego odpowiedzialności odszkodowawczej na podstawie przepisów kodeksu cywilnego - vide wyrok SO w Warszawie sygn. XXV C 1770/16,

ewentualnie

2.

uchylenia zaskarżonego orzeczenia w całości i uniewinnienia od stawianego zarzutu z uwagi na przyjęty jednostronnie przez Organ Orzekający I instancji tryb pojmowania winy, nie uwzględniający treści art. 32 ust. 2, art. 42 oraz art. 54 Konstytucji RP i orzeczenia SO w Warszawie z dnia 18.12.2017 r. sygn. XXV C 1770/16 w sprawie z powództwa A. D. p-ko R. Z. (2)

3.

zmiany orzeczenia w przypadku przyjęcia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny jego winy w zaistniałym stanie faktycznym - przez orzeczenie kary nie pozbawiającej go prawa do wykonywania zawodu - z przyczyn ogólnoludzkich i społecznych gdyż orzeczona kara jest surowsza niż podobne kary orzekane przez sądy

powszechnie na podstawie przepisów kodeksu karnego wobec np. lekarzy, którzy popełnili ścigany na podstawie przepisów Kodeksu karnego tzw. „błąd w sztuce”

4.

nieobciążania go kosztami postępowania tak w I jak i w II instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP zważył, co następuje:

Wniesienie odwołania uruchamia procedurę weryfikacji zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji, pozwalającą na uchylenie wadliwego rozstrzygnięcia, jednak nie z przyczyn podniesionych w odwołaniu.

,

OSD OIRP w Katowicach w orzeczeniu z dnia 17 kwietnia 2018 r. sygn. akt D 51/X/18 wymierzył obwinionemu karę **zakazu wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 3 lat oraz dodatkowo zakaz sprawowania patronatu na czas 10 lat.**

Ustawa o radcach prawnych w art. 65 przewiduje kary za popełnienie deliktów dyscyplinarnych. Zawarty w tym przepisie katalog kar ma charakter zamknięty, co powoduje, iż wobec radcy prawnego w postępowaniu dyscyplinarnym nie może zostać orzeczona jakakolwiek inna kara. Postępowanie dyscyplinarne ma bowiem charakter represyjny, quasi karny, stąd gwarancje procesowe obwinionego nakazują organom prowadzącym to postępowanie

ściśle przestrzeganie zarówno prawa materialnego, jak i procedury. Nie ma wśród kar wymienionych w tym przepisie „zakazu wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 3 lat”.

Zgodnie z art. 439 § 1 pkt 5 k.p.k. niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybień na treść orzeczenia, sąd odwoławczy uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli orzeczono karę, środek karny, środek kompensacyjny lub środek zabezpieczający nieznanie ustawie. Orzeczenie kary nieznanie ustawie jest jedną z tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, które sąd odwoławczy bierze pod uwagę z urzędu i skutkuje w każdym przypadku uchyleniem zaskarżonego orzeczenia. Jedynie więc na marginesie można zauważyć, iż Sąd I instancji, orzekając karę „zakazu wykonywania zawodu” miał zapewne na myśli karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu (art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych). Wspomina o niej uzasadnienie orzeczenia. Jednak, jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt: SDI 62/16, uzasadnienie nie stanowi integralnego elementu treści wyroku (orzeczenia). Moc wiążąca wyroku (orzeczenia) następuje od chwili jego podpisania przez sędziów i ogłoszenia.

Wydając orzeczenie z dnia 17 kwietnia 2018 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Katowicach nie dołożył wymaganej staranności, by sprawdzić jakim katalogiem kar posługuje się ustawa w przypadku kary czasowego zakazu wykonywania zawodu radcy prawnego. Należy też zauważyć, iż także środek karny polegający na zakazie wykonywania patronatu (art. 65 ust. 2a i 2b ustawy o radcach prawnych) został przez OSD nazwany

„zakazem sprawowania patronatu”. Należy przy tym pamiętać, że w niniejszej sprawie odwołanie wniósł wyłącznie obwiniony. Konsekwencje takiego stanu rzeczy są daleko idące, z uwagi na brzmienie art. 434, 455 i 443 k.p.k. (zakaz reformationis in peius) w zw. z art. 70¹ ustawy o radcach prawnych.

Stwierdzenie uchybienia tego rodzaju powoduje, że kontrola instancyjna prawidłowości ustalenia stanu sprawy przez Sąd I instancji, przyjętej kwalifikacji prawnej, oceny dowodów i

poprawności orzeczenia o winie i karze w kontekście zarzutów podniesionych w odwołaniu i pozostałych uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu, jest bezprzedmiotowa (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 70¹ ustawy o radcach prawnych).

W tej sytuacji zaskarżone orzeczenie należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r nr 96/IX/2015.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.